ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Stock Exchange of Thailand

ที่ บจ.(ว) ๑๑/ 2546

๒๙ ธันวาคม 2546

เรื่อง คำชี้แจงเกี่ยวกับรายการส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นของบริษัท

เรียน กรรมการผู้จัดการ
บริษัทจดทะเบียน ที่ปรึกษาทางการเงิน และสำนักงานสอบบัญชี ทุกบริษัท

สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สรุปความเห็นของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และสมาคมนักบัญชีฯ
2. หนังสือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ที่ พณ 0803/3221 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546
3. หนังสือกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่ พณ 0804.06/ว 4481 ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2546
4. หนังสือสมาคมนักบัญชีฯ ที่ สน 250/2546 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546

ตามที่บริษัทจดทะเบียนหลายแห่งได้หารือกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าบริษัทสามารถนำส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนเกินมูลค่าหุ้น หรือลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ได้หรือไม่ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2544 ไม่ได้กล่าวถึงว่าให้นำส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นนี้ไปใช้เพื่อการใด นั้น

ตลาดหลักทรัพย์ได้หารือกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ขอให้พิจารณาให้บริษัทสามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เพื่อทำให้งบการเงินไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่าย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ประการใด และหารือสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานทั้งสองได้ตอบข้อหารือของตลาดหลักทรัพย์ สรุปได้ดังนี้

- บริษัทสามารถนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้ ทั้งนี้ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนั้นต้องเป็นส่วนที่มีเม็ดเงินจริง คือเป็นเงินที่ได้จากการขายหุ้นส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ หรือลดทุนจดทะเบียนในส่วนที่ได้มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้วและมิได้คืนกลับให้ผู้ถือหุ้น
- บริษัทสามารถลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เคยให้ความเห็นเรื่องการโอนส่วนเกินทุนจากใบสำคัญแสดงสิทธิที่หมดสิทธิการใช้มาชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทว่าสามารถทำได้ แต่ต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุภกิจ จิระประดิษฐกุล)
ผู้ช่วยผู้จัดการ
ลงนามแทน
กรรมการและผู้จัดการ

ฝ่ายกำกับบริษัทจดทะเบียน
โทร. 0-2229-2117-8

สรุปความเห็นของ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ และ สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศ

เนื่องจากมีบริษัทจดทะเบียนบางแห่งดำเนินการปรับโครงสร้างทุนเพื่อแก้ไขปัญหาฐานะการเงิน โดยเพิ่มทุนจดทะเบียนเรียกชำระในราคาต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ ทำให้เกิดบัญชี **"ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น"** ซึ่งตามคำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2544 จะต้องแสดงแยกจากบัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้น (ถ้ามี) ในงบการเงินโดยไม่สามารถแสดงหักกลบกันได้ นอกจากนี้ ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ไม่ได้กล่าวถึงว่าให้มีการนำส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นนี้ไปใช้เพื่อการใด

ตลาดหลักทรัพย์จึงได้เรียนหารือกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ขอให้พิจารณาให้บริษัทสามารถนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น หรือลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำมูลค่าหุ้นได้ ทั้งนี้เพื่อทำให้ทุนของบริษัทหรือมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ใกล้เคียงกับมูลค่าของกิจการ งบการเงินไม่ซับซ้อนและเข้าใจง่าย และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ประการใด และหารือสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการแสดงมูลค่าสุทธิระหว่างส่วนเกินมูลค่าหุ้นกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าและสมาคมนักบัญชีฯ ได้ตอบข้อหารือของตลาดหลักทรัพย์ดังนี้

การนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น

บริษัทสามารถนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้และไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยการบัญชีแต่อย่างใด ทั้งนี้ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้แก้ไขปรับปรุงความหมายของรายการในงบการเงิน โดยยังคงให้บริษัทบันทึกบัญชีส่วนเกินมูลค่าหุ้นแยกจากส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น แต่สามารถแสดงมูลค่าสุทธิจากการหักกลบบัญชีทั้งสองของหุ้นประเภทเดียวกันในงบการเงินได้ ทั้งนี้ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนั้นต้องเป็นส่วนที่มีเม็ดเงินจริง คือเป็นเงินที่ได้จากการขายหุ้นส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้หรือลดทุนจดทะเบียนในส่วนที่ได้มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้วและมิได้คืนกลับให้ผู้ถือหุ้น ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวสอดคล้องกับหนังสือตอบข้อหารือจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

การลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น

บริษัทสามารถลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นได้ โดยบริษัทต้องดำเนินการลดทุนตามมาตรา 139 วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ. ศ. 2544 โดยการลดทุนในแต่ละคราวจะลดให้เหลือต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดมิได้

การโอนส่วนเกินทุนจากใบสำคัญแสดงสิทธิที่หมดสิทธิการใช้เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัท

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้เคยให้ความเห็นเรื่องการโอนส่วนเกินทุนจากใบสำคัญแสดงสิทธิที่หมดสิทธิการใช้มาชดเชยผลขาดทุนสะสมของบริษัทว่าสามารถทำได้ แต่ต้องเป็นไปตามมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น เนื่องจากเงินจำนวนดังกล่าวเป็นส่วนของผู้ถือหุ้น

14 ส.ค. 2546

ที่ พณ 0803/ 3221

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
ถนนนนทบุรี 1 อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

13 สิงหาคม 2546

เรื่อง การหักกลบส่วนต่ำมูลค่าหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัดกับรายการอื่น

เรียน ประธานกรรมการบริหารศูนย์ระดมทุนและตลาดหลักทรัพย์ใหม่

อ้างถึง หนังสือที่ ตอ.375/2546 ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2546

ตามหนังสือที่อ้างถึงขอหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการหักกลบส่วนต่ำมูลค่าหุ้น กรณีที่บริษัทได้ปรับโครงสร้างทุนโดยเพิ่มทุนจดทะเบียนและเรียกชำระในราคาต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 52 ซึ่งทำให้เกิดบัญชีส่วนต่ำมูลค่าหุ้น ว่าบริษัทสามารถนำส่วนต่ำมูลค่าหุ้นหักกลบกับส่วนล้ำมูลค่าหุ้น หรือลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาชดเชยส่วนต่ำมูลค่าหุ้นเพื่อทำให้ทุนของบริษัทหรือมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ใกล้เคียงกับมูลค่าของกิจการได้หรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมพัฒนาธุรกิจการค้าขอเรียนว่า

1. กรณีที่บริษัทเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องนำค่าหุ้นที่เกินมูลค่าตั้งเป็นทุนสำรองส่วนล้ำมูลค่าหุ้นตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 51 ส่วนกรณีที่บริษัทขายหุ้นต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้กฎหมายไม่ได้บัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ ซึ่งเมื่อพิจารณาตามประกาศกรมทะเบียนการค้า เรื่องกำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน พ.ศ.2544 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ปรากฏว่าตามหลักการทางบัญชีได้กำหนดให้บริษัทที่ขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นและต่ำกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนต้องนำส่วนที่เกินมูลค่าและส่วนที่ต่ำกว่ามูลค่าหุ้นดังกล่าวมาบันทึกรายการย่อในงบการเงิน โดยมีคำชี้แจงตามประกาศกรมทะเบียนการค้าว่าหากบริษัทมีทั้งส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นให้แสดงรายการแยกต่างหากโดยไม่ให้นำมาหักกลบกัน แต่เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยการบัญชีไม่มีบทบัญญัติโดยแจ้งชัดกำหนดห้ามมิให้บริษัทนำส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นมาหักกลบกัน ซึ่งตามหลักกฎหมายถ้าไม่มีบทบัญญัติห้ามไว้ให้ถือว่ากระทำได้แต่ต้องพิจารณาว่าขัดต่อกฎหมายอื่นหรือไม่ ซึ่งกรณีนี้ไม่ขัดต่อกฎหมายอื่นแต่อย่างใด ดังนั้นกรณีที่บริษัทมีทั้งส่วนล้ำมูลค่าหุ้น และส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นจึงสามารถนำมาหักกลบกันได้ แต่ทั้งนี้ต้องมีการแก้ไขคำชี้แจงกรมทะเบียนการค้าเรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงินที่อธิบายความหมายของรายการย่อในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัดในเรื่องดังกล่าวก่อนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตามกฎหมาย

2. กรณีการลดทุนจดทะเบียนย่อมเป็นไปตามมาตรา 139 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ได้กำหนดในเรื่องการลดทุนว่า บริษัทจะลดทุนให้เหลือต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่บริษัทมีผลขาดทุนสะสมและได้มีการโอนทุนสำรองและเงินสำรองอื่นมาชดเชยผลขาดทุนสะสมแล้วตามมาตรา 119 แต่ยังคงมีผลขาดทุนสะสมเหลืออยู่ บริษัทสามารถลดทุนให้เหลือต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดได้ ซึ่งกรณีตามข้อหารือนั้น บริษัทสามารถลดทุนจดทะเบียนให้ทุนของบริษัทหรือมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ใกล้เคียงกับมูลค่าของกิจการตามความเป็นจริงได้ โดยต้องดำเนินการตามขั้นตอนการลดทุนตามมาตรา 139 วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ การลดทุนในแต่ละคราวจะลดให้เหลือต่ำกว่าจำนวนหนึ่งในสี่ของทุนทั้งหมดมิได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสกล หาญสุทธิวารินทร์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กองนิติการ
โทร. 0 2547 4470
โทรสาร 0 2547 4472

ที่ พณ 0804.06/ว 4481

สำนักกำกับดูแลธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
ถนนนนทบุรี 1 อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

13 พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอนำส่งคำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2)

เรียน กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

ตามที่กรมทะเบียนการค้าได้มีคำชี้แจงกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ลงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งในส่วนความหมายของรายการในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด (แบบ 3) รายการที่ 5.3.1 และ 5.3.2 กำหนดให้แสดงรายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นของทั้งหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญแยกต่างหากจากกัน โดยมิให้นำมาหักกลบกัน นั้น

เนื่องจากวิธีการทางบัญชีที่เกี่ยวกับการแสดงรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงิน รายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามารถนำมาหักกลบกันได้โดยไม่ได้ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวมเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้แก้ไขปรับปรุงความหมายของรายการในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัดขึ้นใหม่ ให้รายการส่วนเกินมูลค่าหุ้น และส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นของหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญ สามารถนำมาหักกลบกันและแสดงเป็นมูลค่าสุทธิได้โดยแยกตามประเภทของหุ้น รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวผ่องพรรณ เจียรวิริยะพันธ์)
ผู้อำนวยการสำนักกำกับดูแลธุรกิจ

กลุ่มงานพัฒนาระบบและมาตรฐานวิชาชีพ
โทร. 0 2547 4404
โทรสาร 0 2547 4398

คำชี้แจงกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน
(ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2546

ตามที่กรมทะเบียนการค้าได้มีคำชี้แจงกรมทะเบียนการค้า เรื่อง กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน ลงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งในส่วนความหมายของรายการในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด (แบบ 3) รายการที่ 5.3.1 และ 5.3.2 กำหนดให้แสดงรายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นของทั้งหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญแยกต่างหากจากกัน โดยมิให้นำมาหักกลบกัน นั้น

เนื่องจากวิธีการทางบัญชีที่เกี่ยวกับการแสดงรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นในงบการเงิน รายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามารถนำมาหักกลบกันได้โดยไม่ได้ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวมเปลี่ยนแปลง ดังนั้น เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติสมควรแก้ไขปรับปรุงความหมายของรายการในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด (แบบ 3) รายการที่ 5.3.1 และ 5.3.2 ดังกล่าวข้างต้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและกำหนดแนวปฏิบัติในการแสดงรายการดังกล่าวไว้ ดังนี้

1. ให้แก้ไขความหมายของรายการในงบการเงินของบริษัทมหาชนจำกัด (แบบ 3) รายการที่ 5.3.1 และ 5.3.2 โดยให้ใช้ความหมายดังต่อไปนี้ แทน

"5.3.1 <u>ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ</u> (Premium (discount) on preferred stocks)

หมายถึง เงินที่ได้จากการขายหุ้นบุริมสิทธิส่วนที่สูงกว่า (ต่ำกว่า) มูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียนของหุ้นบุริมสิทธิ หากมีทั้งส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ สามารถนำรายการดังกล่าวมาหักกลบกันและแสดงเป็นมูลค่าสุทธิได้

5.3.2 <u>ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) มูลค่าหุ้นสามัญ</u> (Premium (discount) on common stocks)

หมายถึง เงินที่ได้จากการขายหุ้นสามัญส่วนที่สูงกว่า (ต่ำกว่า) มูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียนของหุ้นสามัญ หากมีทั้งส่วนเกินและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญ สามารถนำรายการดังกล่าวมาหักกลบกันและแสดงเป็นมูลค่าสุทธิได้"

2. การแสดงรายการดังกล่าวให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1. การแสดงรายการหักกลบกันเป็นมูลค่าสุทธิ เป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลในงบการเงินเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในการบันทึกรายการในบัญชี จะต้องแยกบันทึกรายการส่วนเกินมูลค่าหุ้นและส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นของทั้งหุ้นบุริมสิทธิและหุ้นสามัญเป็นแต่ละบัญชีแยกจากกัน เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดในเรื่องการโอนชดเชยผลขาดทุนสะสมตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

2.2. รายการส่วนเกินมูลค่าหุ้น ต้องเป็นเงินที่ได้จากการขายหุ้นส่วนที่สูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียนหรือจากการลดทุนจดทะเบียนในส่วนที่ได้มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้วและมิได้คืนกลับให้ผู้ถือหุ้น เช่น หุ้นสามัญของบริษัทมหาชนจำกัดแห่งหนึ่งมีมูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียนหุ้นละ 10 บาท ส่วนเกินมูลค่าหุ้นจะเกิดขึ้นดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.2.1 ในกรณีที่บริษัทขายหุ้นดังกล่าวในราคาหุ้นละ 12 บาท ซึ่งสูงกว่ามูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียน จะเกิดส่วนเกินมูลค่าหุ้น ๆ ละ 2 บาท

2.2.2 ในกรณีที่บริษัทขายหุ้นดังกล่าวในราคาหุ้นละ 10 บาท ซึ่งเป็นมูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียน จะไม่เกิดส่วนเกินมูลค่าหุ้นขึ้น อย่างไรก็ตาม หากต่อมาบริษัทมีการลดทุนจดทะเบียนเหลือหุ้นละ 8 บาท และมิได้มีการคืนส่วนทุนที่ได้มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้วหุ้นละ 2 บาท ให้กับผู้ถือหุ้น จะเกิดเป็นส่วนเกินมูลค่าหุ้น ๆ ละ 2 บาท

2.2.3. ในกรณีที่บริษัทขายหุ้นดังกล่าวในราคาหุ้นละ 8 บาท ซึ่งต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้ตามที่จดทะเบียน จะเกิดส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ๆ ละ 2 บาท อย่างไรก็ตาม หากต่อมาบริษัทมีการลดทุนจดทะเบียนเหลือหุ้นละ 7 บาท ให้กลับรายการส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้น ๆ ละ 2 บาท ที่เคยบันทึกบัญชีไว้ และสำหรับส่วนทุนที่เหลือที่ได้มีการชำระเงินจากผู้ถือหุ้นแล้ว ซึ่งมิได้มีการคืนกลับให้ผู้ถือหุ้นจะเกิดเป็นส่วนเกินมูลค่าหุ้น ๆ ละ 1 บาท

2.3. ส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่จะนำมาหักกลบกับส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นจะต้องมาจากหุ้นทุนประเภทเดียวกันหรือมีเนื้อหาทางเศรษฐกิจเหมือนกัน เช่น ส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญสามารถหักกลบกับส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญได้ แต่ไม่ให้หักกลบส่วนต่ำกว่ามูลค่าหุ้นสามัญกับส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งนี้ เนื่องจากหุ้นทุนแต่ละประเภทมีสิทธิตามกฎหมายที่แตกต่างกัน

จึงขอชี้แจงให้ทราบทั่วกัน

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

THE INSTITUTE OF CERTIFIED ACCOUNTANTS AND AUDITORS OF THAILAND

ที่ สน 250/2546 วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2546

เรื่อง ข้อหารือกรณีบริษัทมหาชนจำกัดหักกลบส่วนต่ำมูลค่าหุ้นกับรายการอื่น

เรียน กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อ้างถึง หนังสือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ บจ.598/2546 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2546

ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้หารือในเรื่อง การหักกลบส่วนต่ำมูลค่าหุ้นของบริษัทมหาชนจำกัด ว่าตามแนวปฏิบัติทางการบัญชี บริษัทฯสามารถดำเนินการนำส่วนล้ำมูลค่าหุ้นหรือลดทุนจดทะเบียนชำระแล้วมาหักกลบกับส่วนต่ำมูลค่าหุ้นได้หรือไม่นั้น สมาคมฯพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ในภาพรวมแล้วบริษัทฯสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากรายการเหล่านี้ล้วนแสดงอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้น การนำมาหักกลบไม่ได้ทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นโดยรวมเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม สมาคมฯใคร่ขอเสนอความเห็นเพิ่มเติมเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. ส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่นำมาหักกลบกับส่วนต่ำมูลค่าหุ้น ต้องเป็นส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่มาจากการที่บริษัทได้รับจากการออกหุ้นหรือจากการลดทุนจดทะเบียนที่ได้มีการชำระเต็มตามจำนวนมูลค่าหุ้น อันเนื่องจากบริษัทได้รับเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นในมูลค่าที่เท่ากับหรือสูงกว่าทุนจดทะเบียนเพื่อแลกเปลี่ยนกับส่วนของทุนในบริษัทฯแล้ว และจะต้องไม่อนุญาตให้มีการสร้างส่วนล้ำมูลค่าหุ้นโดยการลดทุนจดทะเบียนที่เดิมมีการชำระกันในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่าเพื่อนำมาหักกลบกับขาดทุนสะสมในขณะที่มีส่วนต่ำมูลค่าหุ้นคงเหลืออยู่ เนื่องจากเป็นช่องทางให้เกิดการตกแต่งส่วนของผู้ถือหุ้นในงบดุลได้
2. ในกรณีบริษัทออกหุ้นจำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่ามูลค่า และต้องการลดทุนจดทะเบียนเพื่อให้หุ้นมีราคาตามมูลค่าเท่ากับจำนวนเงินจริงที่ได้รับจากการออกจำหน่าย ให้นำส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่เกิดขึ้นไปหักกลบกับส่วนต่ำมูลค่าหุ้นดังกล่าว
3. ส่วนล้ำมูลค่าหุ้นที่นำมาหักกลบกับส่วนต่ำมูลค่าหุ้นควรมาจากหุ้นทุนประเภทเดียวกันหรือมีเนื้อหาทางเศรษฐกิจเดียวกัน เช่นส่วนต่ำมูลค่าหุ้นสามัญกับส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ ไม่ควรหักกลบส่วนต่ำมูลค่าหุ้นสามัญกับส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ ทั้งนี้เนื่องจากหุ้นทุนแต่ละประเภทมีสิทธิตามกฎหมายที่แตกต่างกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์เกษรี ณรงค์เดช)

นายกสมาคม

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

งานเลขานุการคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี

โทรศัพท์ 0-2668-8071-4,0-2668-8535-8 ต่อ 120,121

444/1 ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

444/1 SAMSEN ROAD, DUSIT, BANGKOK 10300

TEL : 0 - 2668 - 8071 - 4, 0 - 2668 - 8535 - 8 FAX : 0 - 2243 - 7683, 0 - 2668 - 8539

Website : http://www.icaat.or.th E-mail Address : icaat@icaat.or.th